

NOTA

MINISTERIE VAN DEFENSIE

Militaire Inlichtingendienst

Nota bestemd voor
- de Minister van Defensie
- de Staatssecretaris

d.t.v. de Secretaris-Generaal

Nummer
DIS97000619

Datum
06 februari 1997

Onderwerp:
Inlichtingenbulletin

1. Hierbij doe ik U toekomen Inlichtingen-Bulletin nr. 05/97 van de MID.
2. Zonder bijlage is deze brief ongerubriceerd.

Hoofd Militaire Inlichtingendienst,

mr [redacted]
Brigade-generaal

Bijlagen

- 1 -

Opsteller

drs [redacted]

Doorkiesnummer

070 -3186967

[redacted]

INLICHTINGEN-BULLETTIN NR.: 05/97
(6 februari 1997)

TURKIJE

Dreiging van interne polarisatie/waarschuwing CGS

In inlichtingenrapportages wordt terughoudend maar met enige zorg gereageerd op de ontwikkelingen in Turkije. Te meer nu in Turkse politieke kringen sprake is van een aanstaand ingrijpen door de strijdkrachten in de politieke constellatie. Het stempel dat de islamitisch fundamentalistische beweging steeds meer op de samenleving drukt, zou hiervoor de reden zijn. Nadat de fundamentalistische Welvaartspartij (Refah Partisi) in juni 1996 de belangrijkste partij in de regeringscoalitie werd, heeft de militaire leiding premier [REDACTED] regelmatig gewaarschuwd tegen een "fundamentalistisch offensief". De militairen vinden een dergelijke ontwikkeling, gelet op het volgens de grondwet seculiere karakter van Turkije, inacceptabel. [Anders dan de media stellen, worden de militairen hierin niet gesteund door de gematigde (niet-islamitische) coalitiepartner van Refah.]

Gebleken is dat op 3 februari jl. een beraad tussen CGS luitenant-generaal [REDACTED] en de belangrijkste commandanten over de jongste gebeurtenissen heeft plaatsgevonden. Dit overleg kwam kort na een, volgens officiële Turkse (seculiere) bronnen, "provocatie door fundamentalisten". Het betrof een manifestatie van Refah in Ankara, waarbij ook de ambassadeur van Iran in Turkije aanwezig was. Iran poogt, wat het noemt, de "cultureel-religieuze" banden met Turkije uit te breiden. De militaire leiding is echter tegen elke samenwerking met Iran. Daags na het militaire topberaad hebben tanks en pantservoertuigen demonstratief gepatrouilleerd door wijken in Ankara waar de aanhang van Refah groot is. Naast deze militaire waarschuwing zijn er aanwijzingen dat de militaire leiding de (sociaal-democratische en conservatieve) oppositiepartijen zal steunen als deze de regering via een motie van wantrouwen willen laten vallen.

Premier [REDACTED] tevens de leider van Refah, die in tien jaar van een onbeduidende splinterpartij tot de grootste partij uitgroeide, verklaart te blijven streven naar een "democratische islamitische samenleving" in Turkije.

OEKRAÏNE

Nieuw Nationaal Veiligheidsconcept

Medio januari heeft het Oekraïense parlement een nieuw Nationaal Veiligheidsconcept goedgekeurd. Hierin komt onder andere tot uiting dat het voor Oekraïne van nationaal belang is om te integreren in de Europese gemeenschap. Volgens de tekst van het veiligheidsconcept is het integreren in bestaande en nieuwe algemene en regionale veiligheidssystemen één van de primaire doelen van het nationaal veiligheidsbeleid. Middels dit document wordt zo, hoewel niet specifiek

[REDACTED]

beschreven, duidelijk gemaakt dat een eventueel toekomstig toetreden tot de NAVO niet op voorhand uit te sluiten is. Buiten de uitspraken van verschillende Oekraïense leiders, is de wens om te integreren in internationale veiligheidssystemen nu ook officieel beleid van het Oekraïense parlement.

SLOWAKIJE

Opstelling ten aanzien van NAVO

In de buitenlandse politiek van de onafhankelijke Slowaakse Republiek staat uitbreiding van de samenwerking in regionale overlegstructuren en aansluiting bij het Westerse politieke, economische en veiligheidsstructuren centraal. Daarnaast hecht Bratislava (om politieke, en vooral ook economische redenen) belang aan goede betrekkingen met de oosterburen Rusland en Oekraïne. Slowakije lijkt echter aan (snelle) toenadering tot EU en NAVO niet al te hoge prioriteit toe te kennen en bestaat met name onduidelijkheid over een daadwerkelijk brede steun voor het (blijvend) nastreven van het lidmaatschap van NAVO. Recentelijk gehouden peilingen wijzen namelijk uit dat nauwelijks de helft van de bevolking voor aansluiting bij de alliantie is. Een onlangs in gang gezet landelijk debat dat met name de consequenties van het lidmaatschap moet belichten, zal in het voorjaar afgesloten worden met nieuwe peilingen en/of een referendum. Volgens premier [REDACTED] moet een referendum, dat naar zijn mening constitutioneel vereist is, de doorslag geven over de vraag of Slowakije zich al dan niet bij de NAVO aansluit, en zo ja op welke termijn. [REDACTED]'s politieke rivaal, president [REDACTED], heeft gesteld dat alvorens sprake kan zijn van toetreding tot de NAVO met name het democratiseringsproces volledig moet zijn doorgevoerd. Bovendien zullen naar verwachting niet voor de in 1998 geplande verkiezingen de eerste tot NAVO toetredende landen definitief bekend zijn, aldus [REDACTED]. De gevoerde discussie zal wellicht leiden tot een grotere belangstelling voor het NAVO-lidmaatschap. Ook in dat geval zal Slowakije niet bij de eerste groep van kandidaat-landen behoren. Anderzijds kan enige mate van uitzicht op aansluiting tot de alliantie op termijn mede bijdragen tot een constructievere koers in de richting van de NAVO.